

Inspraakreactie Stichting Milieuzorg Zeist e.o. op Uitgangspuntennotitie nieuwe gemeentelijke bomenverordening

Geachte raadsleden,

1. In 2008 heeft een evaluatie van de gemeentelijke kapverordening plaatsgevonden. Daarop is toen ook door o.a. de Werkgroep Natuurlijk Zeist-West (WNZW) en ook de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. een uitvoerige reactie gegeven, waarin zij er voor hebben gepleit de algehele bescherming die de Bomenverordening 2005 aan de binnen de gemeentegrenzen voorkomende bomen biedt te handhaven, zij het dat wel op bepaalde punten op basis gegeven evaluatie een optimalisatie mogelijk is (zie met name ook inspraakreactie WNZW). Mede op basis inspraakreacties is toen door de gemeenteraad besloten de behandeling van een nieuwe/herziene verordening uit te stellen hangende de opstelling van het gemeentelijke Groenstructuurplan;
2. In het gemeentelijke Groenstructuurplan 'Groen (voor) Zeist' wordt op verschillende plaatsen aandacht gevraagd voor bomen, hetgeen mede voortvloeit uit het gegeven, dat bomen niet alleen in het buitengebied maar ook in het binnenstedelijke gebied in belangrijke mate bepalend zijn voor de gemeentelijke groenstructuur en daarmee (eigenlijk) ook voor het algemene leefklimaat. Bomen moeten immers niet alleen in ecologische en landschappelijke zin van betekenis worden geacht, maar (bepaalde) bomen zuiveren ook de lucht en kunnen eveneens een belangrijke bijdrage leveren om bijvoorbeeld hittestress als gevolg van klimaatverandering te voorkomen. Wat betreft de bijzondere betekenis van bomen kan dan in het bijzonder worden verwezen naar het GSP, hoofdstuk T1: 'Bomen', pag. 212-215.
Hoewel de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. uiteraard blij was dat in het GSP ruim aandacht aan bomen werd gegeven, heeft zij ook toen al bepaalde kritische kanttekeningen geplaatst bij een aantal daartoe in het gegeven beleidsplan opgenomen maatregelen zoals die m.b.t. verjonging monumentale lanen, maar hebben die kanttekeningen uiteindelijk niet tot een wijziging van het plan geleid¹;
3. In het raadsvoorstel dat thans voorligt en dat aansluit op het GSP kiest de gemeentelijk kennelijk zondermeer voor het 'Groene kaart-model', aangevuld met een (beperkte) lijst van beschermwaardige bomen voor de zogenaamde 'witte gebieden'. Feitelijk laat de gemeente daarmee de algehele bescherming van bomen die de Bomenverordening 2005 biedt (en dat was gebaseerd op het zogenaamde 'Algemene model' van de VNG (en ook Bomenstichting)) los.
Zoals ook in het verleden al door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. aangegeven kan dat betekenen, dat de gemeente met name in de thans al minder boomrijke wijken van Zeist, die nu als wit gebied op de groene kaart zijn aangeduid, zoals o.a. het centrum, Zeist-West, etc., nog boomrarder wordt aangezien de bomen in die wijken, voor zover deze althans niet als beschermwaardig zijn aangemerkt, dan vergunningvrij kunnen worden gekapt;
4. Zoals ook in bij de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. heerst er al enige jaren in Nederland een dereguleringsgolf, o.a. m.b.t. kapvergunningen. Dat zie je o.a. ook terug bij kapvergunningenbeleid van de Zeist omringende gemeenten (zie in deze ook het raadsvoorstel, bijlage 6). Zo is binnen de gemeente Bunnik nu de kap van particuliere bomen binnen de bebouwde kom vergunningvrij met uitzondering van bomen op de lijst met beschermwaardige bomen, gaat ook de gemeente De Bilt feitelijk over tot het groene kaart model en lijst beschermwaardige bomen, maar heeft bijvoorbeeld de gemeente Utrechtse Heuvelrug vanwege de waarde van bomen binnen het gemeentelijke groen net besloten om toch vast te houden aan algemene bescherming bomen, zij het dat bepaalde bomen alsnog vergunningvrij zijn verklaard (berken en coniferen), voor zover deze althans niet als beschermwaardig worden aangemerkt, alsmede de diameter voor

¹ Overigens was de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. wel verheugd dat tijdens behandeling in de gemeenteraad van het GSP wel bijzondere aandacht voor het duurzaam in stand houden van het gemeentelijke bomenbezit werd gevraagd.

bomen waarvoor een vergunning dient te worden aangevraagd is verhoogd van 20 cm naar 30 cm²;

5. Wat de gemeente Zeist betreft wordt in de voorliggende Raadsvoorstel wel kort in evaluerende zin ingegaan op de ervaringen met de huidige verordening en dan met name de ambtelijke capaciteit die dat vergt, maar wat o.i. eigenlijk natuurlijk het belangrijkste is wat de verordening uiteindelijk voor het groen betekent. Zo is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. van mening, dat de afgelopen jaren op basis van de Bomenverordening 2005, die is gebaseerd op de Bomenbeleidsnota: 'Bomen in Zeist', een veel zorgvuldiger toetsing van de kapaanvragen heeft plaatsgevonden dan voorheen. Voor de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is er dan ook, zij het dat er natuurlijk uitzonderingen zijn, niet tot nauwelijks nog een aanleiding geweest tegen verleende kapvergunningen, thans omgevingsvergunningen, bezwaar en beroep aan te tekenen³. In die zin is zij dan ook de mening toegedaan dat op zich de huidige bomenverordening, ook al worden er jaarlijks nog steeds voor een zeer groot aantal bomen een kapvergunning verleend (de afgelopen jaren tussen de 1.200 en 1.500 bomen per jaar!!!), (zeer) goed werkt. Dat door de gemeente nu kennelijk niet tot nauwelijks wordt gehandhaafd en/of geld (voor Bomenfonds) wordt geïnd/kan worden geïnd is natuurlijk ongewenst⁴, maar door een goede voorlichting aan particulieren over bijzondere betekenis van bomen zou o.i. toch ook al veel kunnen worden bereikt;
6. Het zal duidelijk zijn dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. van mening is, dat vanwege de bijzondere betekenis die aan bomen voor de groenstructuur van Zeist dient te worden toegekend, men eigenlijk zondermeer aan het huidige algemene model, dat eigenlijk al het groene kaart model (en ook lijst beschermwaardige bomen) in zich draagt, zou moeten vasthouden;
7. Als de gemeente dan toch (onverhoopt) van mening is dat vanwege deregulering het algemene model dient te worden losgelaten, dan ziet de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. wel het 'groene kaart model' met aanvullend lijst van beschermwaardige bomen als de 'next best optie'⁵.
Wel vraagt zij zich bijvoorbeeld af waarom op de groene kaart het Sanatoriumbos niet als Boswetgebied is aangegeven, zodat het niet voor derden lijkt alsof dat gebied vergunningvrij is. Ook vraagt zij zich af of toch ook de karakteristieke beplantingen van wijken die thans niet op de groene kaart als zodanig zijn aangegeven, maar het betreffende groen (o.i.) wel bepalend is voor de groene identiteit van die wijk daarop niet alsnog zou moeten worden aangeduid, zoals bijvoorbeeld in Zeist-West de beplanting die daar vaak aan de zogenaamde kopgevels van woningen Zeist-West voorkomt;
8. Wat betreft het opstellen van een lijst met beschermwaardige bomen, lijkt het daarnaast verstandig uit te gaan van een lijst met heldere criteria, ook al aangezien de lijst zoals deze nu in de Bomenverordening is opgenomen in de Bomenverordening 2005, art. 3 nogal eens, ook in juridische zin, tot verwarring heeft geleid;
9. Met betrekking tot het vergunningvrij verklaren van gemeentelijke (laan)bomen indien daar een beheerplan voor op is gesteld, kan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zich op

² De gemeente Utrechtse Heuvelrug is voor zover bij de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. bekend overigens op haar aanvankelijke voornemen om in kader deregulering alle bomen op beschermwaardige bomen na maar kapvergunningvrij te verklaren terug gekomen na consultatie van het groenberaad dat de gemeente adviseert en waarin o.a. natuur- en milieuorganisaties zijn vertegenwoordigd.

³ Als uitzondering kunnen o.a. worden genoemd de kapvergunningen die voor kap bomen t.b.v. bouw woningen in het Kerckebosch zijn afgegeven.

⁴ Voor zover de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat heeft begrepen kan geld voor financiële compensatie pas worden geïnd nadat de bomen daadwerkelijk zijn gekapt, hetgeen natuurlijk een extra controle met zich kan brengen.

⁵ Overigens is het de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. niet geheel duidelijk of de gemeente in haar voorstel voor het zogenoemde 'Groene kaart-model' nu kiest voor het model van de Bomenstichting, waarbij op basis van een ontheffing een boom kan worden gekapt (en dat dus betere bescherming beschermwaardige bomen en structuren geeft), of het model met een kapvergunning, zoals dat o.a. door de gemeente Apeldoorn wordt toegepast (zie ook het rapport: 'Bomenverordening 2005 Zeist - Beleidsevaluatie', Bijlage 5: 'APV Apeldoorn' en Bijlage 6: 'Groene kaart model Bomenstichting').

zich daarin vinden, mits het daarbij om regulier beheer gaat, maar bij eventuele reconstructies acht zij het toch wenselijk dat daarop inspraak mogelijk is. Ook zou het bomenbeheersplan dan door de gemeenteraad moeten worden vastgesteld, zodat het niet alleen voor de raad maar ook derden mogelijk is daarop nog een bepaalde invloed uit te oefenen;

10. Voorts acht de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. het wel degelijk ook van belang dat er een herplantplicht blijft bestaan, ook om instandhouding groene van karakter Zeist te kunnen waarborgen, zij het dat bij keuze van de te herplanten bomen o.i. wel meer naar standplaats zou kunnen worden gekeken;
11. Welke keuze uiteindelijk ook wordt gemaakt, de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. acht het in ieder geval van belang dat bij de nadere uitwerking de maatschappelijke organisaties (o.a. de wijkorganisaties en ook natuur- en milieuorganisaties) worden betrokken. In die zin is het natuurlijk ook van belang wat met de overige aanbevelingen wordt gedaan, zoals deze uit de beleidsevaluatie uit 2008 naar voren komen, zoals o.a. de wens tot een betere afstemming (op basis Bomen Effect Analyse) tussen te verlenen kapvergunningen en bouwvergunningen, waarvoor feitelijk thans de WABO een goede mogelijkheid biedt, maar waar lang niet altijd gebruik van wordt gemaakt, evenals van het bestemmen van de groeiplaats van beschermwaardige bomen in bestemmingsplannen;
12. Kortom, de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. is juist van mening dat vanuit perspectief van een duurzame instandhouding van het gemeentelijke bomenbestand de huidige Bomenverordening goed functioneert en daaraan dus bij voorkeur, wellicht met een kleine aanpassing, zou moeten worden vastgehouden, bijvoorbeeld door de kap van coniferen vrij te geven (vergelijk het beleid van de gemeente Utrechtse Heuvelrug en eigenlijk ook Advies AML).
Mocht de gemeenteraad toch anders besluiten dan gaat haar voorkeur uit naar het groene kaartmodel en lijst beschermwaardige bomen, maar dan zal zowel de gegeven groene kaart als ook de lijst met beschermwaardige bomen wel zeer zorgvuldig (inclusief bewonersparticipatie) tot stand moeten komen .

P. Greeven